

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

16 maart 2005

HOORZITTING

**met de heer Roland Aerden
van de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM)**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Roland van Goethem**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Sven Gatz.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx, Christian Verougstraete, Rob Verreycken;

de heren Erik Matthijs, Steven Vanackere, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heer Sven Gatz, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Caroline Gennez, de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Erik Tack, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle Heeren, Joke Schauvliege;

de dames Patricia Ceysens, Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Herman Lauwers, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans.

INHOUD

	Blz.
1. Inleidende uiteenzetting door de heer Sven Gatz, voorzitter	4
2. Toelichting door de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder LRM	4
3. Bespreking	5
Bijlage : LISOM NV – Projectfiches	13

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting organiseerde op 1 maart 2005 een hoorzitting met de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder van de Limburgse Reconversie-maatschappij (LRM).

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Sven Gatz, voorzitter

De voorzitter: Initieel was het de bedoeling de LRM uit te nodigen naar aanleiding van het jaarverslag. Maar een meerderheid in deze commissie heeft gevraagd de vertegenwoordigers ervan te horen voordat het jaarverslag klaar is. Ik verwelkom de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder van de Limburgse Reconversie-maatschappij, die ik dan ook graag het woord geef voor een toelichting over de stand van zaken.

2. Toelichting door de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder, LRM

De heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder LRM: De LRM-groep heeft drie verschillende taken. Ten eerste beheert LRM het onroerend goed, de juridische problemen en de financiële middelen van de Kempense Steenkoolmijnen en voert ze de cao's uit het verleden uit.

Ten tweede heeft LRM van de Vlaamse Regering de opdracht gekregen om mee te werken aan de uitbouw van het economisch weefsel van Limburg. Dat gebeurt op twee manieren. LRM investeert allereerst in bestaande of nieuwe ondernemingen. Door het aanbrengen van risicokapitaal werkt ze mee aan de uitbouw of de start van ondernemingen: door een aandeelhoudersschap in de onderneming of door het verlenen van achtergestelde leningen, leningen die een risico dragen voor de verstrekker.

Daarnaast doet LRM aan projectontwikkeling. Dat is gestart met het beheer van het mijnpatrimonium: LRM heeft getracht het onroerend goed opnieuw ter beschikking te stellen van de economie. In de loop van de tijd is dat evenwel geëvolueerd naar andere projecten, buiten het mijnpatrimonium. Een mooi voorbeeld is het Brustem-industrie-

park, waar LRM samen met de stad Sint-Truiden en de GOM Limburg een deel van het vroegere vliegveld als industrieterrein ontwikkelt. Met de stad Zonhoven beheert ze een militair domein, met de stad Bilzen een kmo-zone.

Een derde aspect, waar LRM zich pas sinds 2002 mee bezig houdt, zijn niet- of minder rendementsgebonden activiteiten. In 2002 heeft de Vlaamse Regering beslist dat er in Limburg infrastructuur moest worden geschapen om een aantal economische initiatieven te ontwikkelen die niet aan de strikt economische wetmatigheden kunnen worden onderworpen. Daarvoor is een dochtermaatschappij van LRM gesticht: de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij (Lisom).

Lisom is belast met de financiering van de volgende activiteiten: een aantal toeristische projecten, die door de bestendige deputatie van Limburg zijn geselecteerd en daarna door de Vlaamse Regering zijn overgenomen en waarvoor telkens een financiële enveloppe is vastgelegd; de transnationale Universiteit Limburg (tUL), waarvoor de Vlaamse Regering beslist heeft voor twee periodes van vijf jaar een aantal middelen te reserveren, zowel voor impulsfinanciering als voor infrastructuur; een aantal studies ten behoeve van de Vlaamse Regering, bijvoorbeeld inzake water, afval en mobiliteit en kleinere projecten.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik wil toch een paar cijfers mededelen. Het geconsolideerd eigen vermogen van de LRM-groep bedroeg op 31 december 2003 335 miljoen euro. In de Limburgse pers is nogal wat discussie ontstaan over de vraag welke bedragen al dan niet vastgelegd zijn. Ingevolge de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 is in 228,8 miljoen euro voorzien voor de rendementsgebonden enveloppe en in 146,47 miljoen euro voor de niet-rendementsgebonden enveloppe.

Het geld van de niet-rendementsgebonden enveloppe ging vooreerst naar de strategische toeristische projecten, het S.T.A.P.-plan (Strategisch Toeristisch Actieplan), dat onder impuls van de gouverneur, samen met de bestendige deputatie, tot stand is gekomen. Een aantal projecten werd geselecteerd, waarvoor een enveloppe van 90,57 miljoen euro vastgelegd was. Ik denk daarbij aan het Plinius-project, Oude Stad-Bokrijk, Herkenrode, het Provinciaal Gallo-Romeins Museum, de

Grenslandhallen, het Nationaal Park Hoge Kempen, de bipool Eisdien-Lanklaar, de mijnsite van Beringen (Beringen Mijnerfgoed) en attractiepark Houthalen-Helchteren.

Naast die strategische toeristische projecten is er een enveloppe van 55,90 miljoen euro voorbehouden voor het tUL-project, waarvan ook al een aantal stappen gezet zijn en waarbij op dit ogenblik vooral werk wordt gemaakt van de impuls- of onderzoeksfinanciering 2004-2008, met een bedrag van 13 miljoen euro. Er zijn, op vraag van de Limburgse politieke wereld, een aantal studies uitgevoerd over afval en water. Die zijn opgeleverd en aan de bevoegde Vlaamse minister overgemaakt.

Bij besluiten van de Vlaamse Regering is al effectief voor een bedrag van 41,64 miljoen euro vastgelegd voor de S.T.A.P.-projecten. Voor de tUL zijn ook al een aantal verbintenissen aangegaan. In de totale enveloppe van 146,47 miljoen euro zijn er voor 76,84 miljoen euro effectieve vastleggingen gebeurd, dus ongeveer de helft van de middelen waarin in de kaderbeslissing van 19 juli 2002 was voorzien. Een aantal projecten zijn gerealiseerd of in volle uitvoering. Ik verwijs daarbij naar Herkenrode en het Nationaal Park, waarvoor een taakverdeling is afgesproken tussen Lisom en Regionaal Landschap Kempen, die zich respectievelijk bezig houden met de ontwikkeling van de hoofdpoot en de vijf kleinere poorten.

3. Bespreking

De heer Thieu Boutsen: Uiteraard levert LRM goed werk, maar toch heb ik een aantal kritische bemerkingen bij de organisatie. Afgelopen week verliepen prominente Limburgse politici het huis van de Vlaamse minister-president al jubelend omdat de LRM-gelden in Limburg zouden blijven. Alleen zegt de voorzitter van LRM dat er geen middelen meer zijn. Als alle plannen uitgevoerd worden zou er zelfs een tekort van 30 miljoen euro zijn. Het heeft dus geen zin de besteding van de rest van de middelen te bespreken. Als er inderdaad geen middelen meer zijn, moet LRM de regering melden dat het geen zin meer heeft ambitieuze plannen te lanceren.

LRM zou een participatie nemen in een bedrijf dat betongegels produceert. Het gaat om een bestaand bedrijf, een familiezaak van vader en drie zonen, dat wil overschakelen van handel op productie

van tegels. Een bedrijf met drie opvolgers dat 40 jaar bestaat is niet het voornaamste doelpubliek van LRM. Het bedrijf vraagt 125.000 euro. LRM zou de helft van de middelen als een deelname in het kapitaal en de andere helft als achtergestelde lening verschaffen. Dat soort leningen kan bij elke bank bekomen worden. Dat soort leningen past niet in de doelstellingen van LRM.

Dit jaar zouden er al twee dossiers afgehandeld zijn, vorig jaar 14. Ik heb al gezegd dat dat aantal laag is, zeker als men de bedragen beschouwt. Kan de spreker dat aspect toelichten?

LRM heeft aan de heer Heller de opdracht gegeven om een studie te maken waarbij LRM administratieve ondersteuning biedt. Wat is de inbreng van beide partijen? Er is al een rapport afgeleverd, wanneer zal het tweede klaar zijn?

Uit de brochures van LRM blijkt dat er drie soorten leningen voor het bedrijfsleven zijn (BIZmotor; BIZkapitaal en Partnerkapitaal). Voor deze drie diensten komen de kleinschalige detailhandel, de horeca en de aannemingsbedrijven niet in aanmerking. Nochtans is Limburg juist in die sectoren sterk. De industrie trekt weg uit ons land. Het enige aspect dat dan overblijft is de verdeling van de producten, dus de handel. Limburg kent een toeristische expansie, de horeca levert daar een bijdrage toe. Waarom worden deze sectoren niet ondersteund?

De heer John Vrancken: De middelen zijn op, wat in contradictie is met de brochures over de bedrijfsleningen. Er waren gelden voor het Strategisch Toeristisch Actieplan Limburg, waaronder de 11,4 miljoen euro voor de ontwikkeling van de mijnsite van Beringen. Op die site zouden er toeristische en recreatieve infrastructuur, sociale woongelegenheden en zorgvoorzieningen, onder meer ouderenvoorzieningen komen. Dat past in de plannen van minister-president Leterme. Limburg kampt nog met ernstige achterstand inzake ouderenvoorzieningen. Limburg kent in vergelijking met de rest van Vlaanderen wel een goed uitgebouwd aanbod aan voorzieningen voor personen met een handicap. En er is ook een grote inhaalbeweging geweest op het vlak van de kinderopvang. Volgens minister-president Leterme moeten er dringend initiatieven komen in de ouderenzorg.

De Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij is ondertussen de zoveelste studie aan het uitvoeren over de herbestemming van de beschikbare middelen. Wanneer zullen de resultaten daarvan bekend zijn? De vrees bestaat immers dat er ook een herziening zal zijn van de middelen voor de projecten die nog niet uitgevoerd zijn. Zal er 11,4 miljoen euro zijn voor de ontwikkeling van de Beringen-site? Er zouden ook middelen toegekend zijn aan de Oude Stad-Bokrijk. Hoe staat het daarmee? Het project te Herkenrode zou volgens Het Belang van Limburg momenteel wel uitgevoerd worden. Waarom dat onderscheid tussen de projecten?

Ook het Gallo-Romeins Museum in Tongeren zou 3 miljoen euro van LRM krijgen. Die middelen staan zelfs in de begroting van de provincie. Is dat wishful thinking van de provincie of worden die middelen effectief besteed?

De heer Roland Aerden: De minister heeft een financieel overzicht gegeven waarbij hij vertrokken is van de geconsolideerde situatie van de LRM-groep op 31 december 2003. Dat is op dit ogenblik de enige afgesloten rekening. Het eigen vermogen van de LRM-groep bedroeg toen 335 miljoen euro. Met dat eigen vermogen moeten de uitgaven gedekt worden. Ingevolge de beslissing van de Vlaamse Regering was daarvan 228,8 miljoen euro bestemd voor de rendementsgebonden enveloppe, zijnde participaties in bedrijven, projectontwikkeling enzovoort; 146,9 miljoen euro bestemd voor niet-rendementsgebonden investeringen. Daar komt nog 1,8 miljoen euro bij voor i-City. Deze vastleggingen, dat zijn de middelen al voorbestemd voor bepaalde activiteiten, zijn samen goed voor 377,6 miljoen euro. Ongeveer 10 miljoen euro van de bestemde middelen is al uitgegeven voor het einde van 2003, waardoor de totale bestemming van het eigen vermogen einde 2003 368,1 miljoen euro bedraagt. Wanneer we het geconsolideerd eigen vermogen en de bestemming ervan tegenover elkaar stellen komen we uit op een tekort van ongeveer 33 miljoen euro.

Ik ben daar niet ongerust over. De activiteiten van LRM zijn dynamisch, er zijn rendementen die gerealiseerd worden, onroerende goederen zullen verkocht worden. Het tekort zal zonder wijziging in de bestemmingen langzaam verdwijnen. De rekeningen 2004 zijn nog niet afgesloten maar ik vermoed dat ongeveer de helft van het tekort al in 2004 zal ingelopen worden. Kortom, als de

bestemmingen behouden blijven zoals ze zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering, is er een tekort dat kleiner wordt.

Niet alle voornoemde bestedingen zijn al uitgegeven of zelfs maar vastgelegd. Er is bijvoorbeeld geld vrijgemaakt voor de ontwikkeling van de mijnsite in Beringen. Die middelen zijn echter nog niet juridisch geëngageerd. LRM is op zoek naar partners. De Vlaamse Regering heeft een aantal voorwaarden met betrekking tot de niet-rendementsgebonden projecten gesteld. Eén van die voorwaarden was dat er voor elke euro van de LRM-groep een euro van andere partners ingebracht moet worden. In het Gallo-Romeins Museum wordt voor elke euro van LRM door andere partners, voornamelijk de provincie, een euro ingebracht. Voor dat project hebben de partners zich geëngageerd en zijn de bedragen vastgelegd.

Voor het project in Beringen is er ondertussen een Europese oproep geweest. Er zijn een aantal kandidaten uit de privé-sector maar zij stellen ook een aantal voorwaarden aan hun investering. Die voorwaarden worden nu onderzocht. Hetzelfde geldt voor het project Oude Stad-Bokrijk. De procedures lopen gelijk, maar zijn nog niet afgehandeld: er is een Europese oproep geweest, er zijn inschrijvingen, maar die worden nader onderzocht. Ook voor het project te Herkenrode is er al een inbreng van de Stichting Vlaams Erfgoed, van restauratiegelden. Dikwijls is ook Toerisme Vlaanderen een partner. Toerisme Vlaanderen is samen met de stad Tongeren een partner bij het Plinius-project.

De partners mogen zowel uit de openbare als uit de privé-sector komen. In het Gallo-Romeins Museum zijn het enkel partners uit de openbare sector. In het Plinius-project zijn het privé-partners alsook publieke. Ook voor de mijnsite in Beringen zal er een combinatie van beide zijn. De provincie zal daar bijvoorbeeld het mijnmuseum oprichten.

LRM is in 1999 begonnen met participaties in bedrijven. Eerst heeft LRM door middel van participaties in grote bedrijven knowhow opgebouwd. Dan zijn we voortgegaan met participaties in KMO's en nu ook met participaties in starters en prestarters. We behandelen ook dossiers van aannemersbedrijven en horecabedrijven, zij het wel voornamelijk bedrijven op industriële schaal. De kleinhandel subsidiëren we niet omdat zij vaak met bankkredieten werken. Kapitaal en structuur

zijn vaak volatiel en onoverzichtelijk. Meestal vragen dergelijke bedrijven ook geen kapitaalsparticipaties. LRM is actief in alle sectoren, van ICT tot voeding.

De heer Thieu Boutsen: Ik geloof in de dynamiek van LRM, maar het zou logisch zijn om soms een einde te maken aan bepaalde participaties in bedrijven en de gelden voor andere doeleinden aan te wenden.

De heer Roland Aerden: De exitmogelijkheden worden van bij de aanvang van een dossier besproken met alle partners. Dat kan niet altijd op dat moment duidelijk en afgelijnd bepaald worden. Maar we maken vooraf duidelijk dat participaties niet voor eeuwig zijn. Als een uitstapregeling niet mogelijk is, werken we niet met kapitaalsinbreng maar met achtergestelde leningen.

LRM streeft niet naar een monopoliesituatie, maar heeft, al dan niet samen met partners, ongeveer 80 percent van de risicokapitaalverschaffing in Limburg in handen. Ik doel hierbij niet op de interne, familiale of holdingfinanciering, maar op de risicokapitaalverschaffing door maatschappijen aan bedrijven. In de kmo-sector is dat percentage nog hoger omdat er daar praktisch geen andere risicokapitaalverschaffers zijn. Dergelijke investeringen in kmo's vragen evenveel inspanningen als in een groot bedrijf en veelal willen risicokapitaalverschaffers rendement realiseren na zes tot zeven jaar. LRM kan op langere termijn werken en een rendement halen uit vervolginvesteringen in die bedrijven. Er zijn kleine familiale bedrijven die eerst een achtergestelde lening gekregen hebben van LRM. Na een uitbreiding van het bedrijf nemen we een kapitaalsparticipatie.

De heer Thieu Boutsen: De spreker bevestigt dus dat er een tekort is aan middelen.

De heer Roland Aerden: Neen, ik zeg enkel dat een momentopname op een tekort lijkt te wijzen: alle middelen zijn besteed aan bepaalde activiteiten. Kapitaalsinvestering in bedrijven is echter een rollend fonds. Er worden exits gerealiseerd, vorig jaar waren het er drie, waardoor een belangrijke meerwaarde gecreëerd werd. Toen een aandeelhouder uit een bepaald bedrijf stapte, hebben we een vervanger gevonden, namelijk de GIMV. Wij, de oude aandeelhouder, kregen door die operatie een belangrijke meerwaarde. Een momentopname

is nodig maar mag geen paniek veroorzaken. Ik ben optimistisch, we zullen trouwens ook een aantal industriële terreinen verkopen.

De heer Gilbert Van Baelen: De heer Aerden heeft in een bepaalde krant gezegd dat het geld besteed is, ik wil het liever hebben over bestemd. Dat is een momentopname.

In de vorige regeerperiode is het onderscheid tussen de rendements- en de niet-rendementsgebonden enveloppe ingevoerd, gemakkelijkschalve tussen LRM en Lisom. Vorig jaar zou LRM elf participaties genomen hebben. Er was 228 miljoen euro bestemd voor de rendementsgebonden enveloppe. Hoeveel is er vastgelegd in participaties? Los van het uitstappen uit participaties in bedrijven, brengen ook andere middelen rendement op. Uit het laatste jaarverslag blijkt dat ook geld dat op de bank vaststaat een rendement genereert. Er is ook een zekere hoeveelheid middelen nodig om jaarlijks participaties te kunnen aangaan. Hoe ziet de planning eruit en wat is de vrije ruimte?

De persmededeling van de heer Aerden had strategische bedoelingen. In het regeerakkoord staat immers het voornemen voor een nieuw Limburgplan. Daarbij wordt naar de vrije ruimte bij LRM en Lisom gelonkt. Welk rendement hebben de investeringen totnogtoe opgebracht?

Het feit dat 80 percent van de investeringen via LRM gebeuren, wijst erop dat er weinig geïnvesteerd wordt in de provincie. Ik begrijp dat LRM voorzichtig investeert of het aantal dossiers beperkt. Het gerucht doet de ronde dat LRM veeleisender is dan de banken en hogere tarieven hanteert. Dan is LRM niet meer complementair. Hoeveel dossiers onderzoekt LRM om er uiteindelijk elf op te starten? Moet de marktconforme opdracht van LRM versoepeld worden?

Als u het aantal middelen dat u vandaag in participaties hebt opgenomen extrapoleert, hoeveel moeten er dan per jaar gereserveerd worden om aan die opdrachtoverschrijving te kunnen voldoen? Binnen de rendementsgebonden enveloppe zijn er ook de industrieterreinen en de vastgoed- en projectontwikkeling. LRM is betrokken partij in een aantal grootschalige projecten. Op welke termijn ziet u welke projecten gerealiseerd en bouwrijp gemaakt? In Limburg liggen er theoretisch immers weliswaar voldoende industrieterreinen maar ze

zijn niet altijd uitgerust. Hoe ziet u een timing en een planning, ook inzake de middelen?

U beheert ook nog altijd het mijnpatrimonium. Een vorige minister bevoegd voor monumenten en landschappen, heeft beslist dat dat zo maximaal mogelijk moest geklasseerd worden. Maar die klassering staat soms projectontwikkeling in de weg. Acht u daarom een deklassering van een aantal gebouwen wenselijk?

De heer Ludo Sannen: Een artikel in Het Belang Van Limburg was getiteld: 'Geen LRM-middelen voor een nieuw Limburgplan'. Klopt die titel? Volgens mij kunnen er wel degelijk middelen zijn om een nieuw Limburgplan gestalte te geven. U voorziet in een bedrijfsparticipatie voor ongeveer 100 miljoen euro, waarvan er ongeveer 75 miljoen euro al in participatie is. Voor Limburg is het meer dan voldoende een participatiemaatschappij te hebben die een direct risicokapitaal van 100 miljoen euro ter beschikking stelt van bedrijven. Vraag is enkel in welke mate er werk gemaakt wordt van bepaalde exits, zodat er een voldoende rollend fonds is.

U bent bijna een barometer voor andere investeerders om mee te participeren in risicokapitaal. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de LRM een rem is voor het aantrekken van privé-kapitaal voor bedrijven? We moeten toch in eerste instantie het privé-kapitaal zoveel mogelijk laten participeren in bedrijven en het participatiekapitaal van de LRM alleen maar inzetten waar het privé-kapitaal in gebreke blijft.

In het bewuste artikel verwijst u naar de 75 miljoen euro die nodig is om te participeren in de uitbouw van industrieterreinen. Dat is uiteindelijk toch ook een rollend fonds? Eenmaal een industrieterrein op de markt gebracht wordt, moet dat toch opnieuw middelen opbrengen, die weer inzetbaar zijn.

De heer Steven Vanackere: De vermogenspositie van LRM is allicht niet zo eenvoudig te berekenen. Hoe ziet de balans eruit? Kan u inschatten wat LRM netto waard is in eigen vermogen? Wordt dat vermogen geconsolideerd in de berekeningen die de minister maakt in de schuldpositie van het Vlaamse Gewest?

De heer Jan Peumans: De heer Aerden heeft in een recent interview in Het Belang Van Limburg de politici de wijze raad gegeven om geld dat er niet

is, ook niet uit te geven of te beloven. De middelen van de LRM zijn immers niet onuitputtelijk en de bestemming ervan is niet altijd even duidelijk.

De heer Aerden is hier in het Vlaams Parlement voor het laatst gehoord op 22 april 2002, tijdens een gedachtewisseling. De verdeling van de enveloppe zag er toen als volgt uit: 7 miljard Belgische frank ging naar risicokapitaal; 6 miljard frank naar energie, afval, water, mobiliteit en milieu; 3,3 miljard frank naar het Limburgplan en 1 miljard frank naar de tUL en de hogescholen Limburg.

Kan de minister ons een overzicht geven van de financiële middelen van de LRM sinds 2000?

Minister Dirk Van Mechelen: Het geconsolideerd eigen vermogen bedroeg op 31 december 2000 259,8 miljoen euro, op 31 december 2001 364,5 miljoen euro, op 31 december 2002 320 miljoen euro en op 31 december 2003 335 miljoen euro. Dit is het beschikbare vermogen, met andere woorden de schuldenlast die er bestaat is geprovisioneerd en zit niet mee opgenomen in dit bedrag. LRM is een NV die autonoom functioneert en heeft op dit ogenblik hetzelfde karakter als bijvoorbeeld de PMV en de Vlaamse Milieuholding.

De heer Eric Van Rompuy: Wat bedoelt u met "het geconsolideerd eigen vermogen"?

De heer Roland Aerden: Het geconsolideerd eigen vermogen is de waardering van de LRM-groep na aftrek van alle schulden, provisies voor risico's, verbintenissen en dergelijke. De minister geeft een geconsolideerde situatie. Ik geef een voorbeeld. In de LRM-groep zit ook een maatschappij Mijschade en Bemaling, een maatschappij die opgericht is om eventuele schadevergoedingen te dragen die veroorzaakt zijn door de vroegere mijnactiviteit. Die zijn geprovisioneerd. De raming daarvan is verrekend in het eigen vermogen. Ook provisies voor risico's door juridische geschillen uit het verleden, uitgaven voor de cao's en het pensioenstelsel zijn op een redelijke manier geprovisioneerd. Na aftrek van dat alles, blijft het geconsolideerd eigen vermogen over. Dit is beschikbaar onder de vorm van financiële middelen, onroerend goed, participaties enzovoort.

De heer Jan Peumans: Ik wilde ook nog weten wat de financiële situatie van LRM op 1 januari 2005

was, maar dat zal blijken uit de jaarrekening van 2004. Welke middelen zijn er nog voorhanden voor rendementsgebonden en niet-rendementsgebonden nieuwe initiatieven? Welke middelen werden tot op heden voor welke projecten vastgelegd? In de nota over het project Herkenrode staat bijvoorbeeld dat de totale investeringen ongeveer 38 miljoen euro bedragen.

De heer Roland Aerden: Waarvan 17,4 miljoen euro voor LRM.

De heer Jan Peumans: Tijdens de uiteenzetting ter plekke gisteren circuleerde evenwel het bedrag van 28 miljoen euro. Er wordt gegoocheld met getallen. Ook over de Pliniusfontein in Tongeren hoort men tegenstrijdige berichten. Wat gebeurt er met de uitgebreide studies inzake afvalverwerking en mobiliteit? En vooral: wat zit er nog in de totale LRM-pot?

De heer Jos Stassen: Dat Limburg in het verleden een aantal middelen heeft gekregen, is goed. Maar waar die middelen aan besteed worden en op welke manier, blijft een open vraag. Geef eens een duidelijk schema van welke middelen waaraan besteed worden en voer de beslissingen uit die in het verleden zijn genomen. Nu heerst een totaal gebrek aan transparantie.

Minister Dirk Van Mechelen: Een NV heeft jaarverslagen. Die geven een overzicht van alle financiële activa, beleggingen, projecten enzovoort. Jaarlijks heeft deze commissie, naar aanleiding van de bespreking van de begroting en de beleidsbrief, een rapportering. Een van de documenten die we vorig jaar bij de bespreking hebben meegegeven, was de kaderbeslissing van 19 juli 2002, die dateert van na de initiële hoorzitting met de heer Aerden op 22 april 2002.

In die kaderbeslissing heeft de Vlaamse Regering heel bewust gekozen om niet alleen in rendementgebonden activiteiten te investeren. Op vraag van de bestendige deputatie heeft de regering ook beslist om het Limburgplan te gaan financieren, dat onderhandeld was tussen de deputatie en de gouverneur enerzijds en de Vlaamse Regering onder leiding van toenmalig Vlaams minister-president Dewael anderzijds. Een van de kroonjuwelen van dat plan was de visie dat toerisme een potentieel economische hefboom voor de provincie Limburg is. Men moest dus in die projecten investeren om

de aantrekking van de provincie te versterken. De bestendige deputatie heeft projecten ter uitvoering naar voren geschoven.

De kaderbeslissing van 19 juli 2002 is vrij stringent, omdat ik mogelijke malversaties wilde uitsluiten. Daardoor zijn trouwens een aantal projecten onuitvoerbaar gebleken. De NV Lisom heeft van de Vlaamse overheid een belangrijk pakket middelen gekregen via een kapitaalsvermindering bij LRM: 146,97 miljoen euro, waarvan 90,57 miljoen euro voor de strategische toeristische projecten, 55,9 miljoen euro voor de tUL en een half miljoen euro voor de begeleiding van het afval- en waterdossier. Van die 146,97 miljoen euro is vandaag 76,84 miljoen euro vastgelegd door een beslissing van de Vlaamse Regering: 41,64 miljoen euro voor toeristische hefboomprojecten, 34,1 miljoen euro voor de tUL en 0,5 miljoen euro voor onderzoeksdossiers. Die projecten zijn in uitvoering. De Grenslandhallen zijn gerealiseerd voor een bedrag van 3,48 miljoen euro. Voor Herkenrode is er een kaderbeslissing voor 17,4 miljoen euro en is 13,92 miljoen euro toegekend maar nog niet uitgegeven; het project is in uitvoering. Voor het Plinius-project was in een bedrag van 16,5 miljoen euro voorzien. Dat is vastgelegd maar nog niet uitgegeven omdat daar de selectie van de kandidaten aan de gang is.

Lisom voert nu de onderhandelingen op basis van projectoproepen met privé-partners. Voor Beringen is er bijvoorbeeld een Europese aanbesteding gebeurd. Bij elke beslissing van de Vlaamse Regering wordt minutieus bepaald onder welke voorwaarden het geld mag worden vrijgegeven: wij lossen bijvoorbeeld geen cent als de garantie van privé-partners niet onomstotelijk vaststaat. Ik neem aan dat Lisom in zijn jaarverslag voor 2004 project per project zal aangeven wat gedaan is en wat vastgelegd. Ik onthoud me van commentaar op de selectie van projecten. Ik probeer zelf, door bezoeken op het terrein, die projecten te begrijpen en te zien waar we kunnen sturen. Rond Herkenrode werken we in een vrij indrukwekkend partnerschap, met duidelijke verbintenissen van de privé-sector en met een businessplan tot ontwikkeling van de site na de investering. Voor mij niet gelaten dat we al deze projecten hier in het parlement bespreken op het moment dat men rapporteert. Maar laat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij een raad van bestuur die daarvoor aangeduid is.

Ik wil u ook de cijfers per project geven. Voor het Pliniusproject is 16,5 miljoen euro vrijgegeven door de Vlaamse Regering. Voor Oude Stad-Bokrijk nog niets, voor Herkenrode 13,92 miljoen euro, voor de Grenslandhallen 3,48 miljoen euro, voor het Nationaal Park en de bipool Eisden-Lanklaar 3,86 miljoen euro. Beringen en Houthalen-Helchteren zijn nog niet vastgelegd. Met betrekking tot het Nationaal Park was ik gisteren bij Regionaal Landschap, dat mij ook de mogelijke economische return heeft uitgelegd en gezegd waar het wil sturen. In de loop van de volgende weken en maanden zal er genoeg informatie beschikbaar zijn om aan te tonen wie met welk geld werkt.

Misschien is het interessant dat de heer Aerden nog eens verduidelijkt wat met de enveloppe van 228,8 miljoen euro voor de rendementgebonden activiteiten gebeurd is en zal gebeuren.

De heer Roland Aerden: In die enveloppe zitten voor 72,6 miljoen euro financiële vaste activa, voor 54 miljoen euro bedrijfsfinanciering, waarvan 4 miljoen euro voor kmo-financiering en 75,5 miljoen euro voor projectontwikkeling. Die bedragen zijn nog niet uitgegeven. Het gaat om investeringen op lange termijn.

De heer Jan Peumans: Dat wist ik allemaal. Niet ik maar de LRM spreekt over 38 miljoen euro voor Herkenrode. Ik weet ook dat via Lisom of LRM 13,92 miljoen euro betaald wordt. Ik wil eindelijk voldoende transparantie. Als ik de cijfers moet halen uit het jaarverslag van Lisom, ga ik de minister nog een aantal schriftelijke vragen moeten stellen.

Voor het Plinius-project in Tongeren is een toezegging gedaan van 12,8 miljoen euro en 14,9 miljoen euro andere middelen. Wie brengt in dat laatste wat in?

Minister Dirk Van Mechelen: Nu voeren we een ander debat. U vraagt wat de subsidies van de Vlaamse minister van Monumenten en Landschappen aan Herkenrode zijn, wat de inbreng is van de provincie Limburg, van de stad Hasselt, de Stichting Vlaams Erfgoed en het privé-mecenaat. Dat alles is perfect berekenbaar. Maar dat staat los van de inbreng van Lisom, die vandaag aan de orde is. Als u een gecoördineerd antwoord wil op de participaties in die projecten, zal ik dat nakijken; al wat van publieke actoren komt, moet ik u

onverwijld kunnen meedelen. Over de investeringen van Lisom heb ik u de juiste bedragen gegeven op basis van de kaderbeslissing van 19 juli 2002. Ik wil me er niet over uitspreken of de juiste projecten gekozen zijn. Er is daarover een afspraak tussen de bestendige deputatie, de gouverneur en de Vlaamse Regering. Die zijn we aan het uitvoeren. Per project moet er een aparte beslissing komen van de Vlaamse Regering, waarin telkenmale de modaliteiten worden vastgelegd over wie welk geld inbrengt onder welke voorwaarden.

De heer Roland Aerden: Door de klassering van Beringen en andere mijnterreinen, zijn we geconfronteerd met een probleem voor de ontwikkeling van de site. We trachten privé-partners te vinden die een even grote inbreng hebben als de LRM-groep in de realisatie van het project. In het verleden heeft men gepoogd om een deklassering te bekomen maar daar is men nooit in geslaagd. Nu kunnen de privé-partners in hun offerte voorstellen welke gebouwen al dan niet commercieel bruikbaar zijn en rendementsgebonden door de privé-sector kunnen worden gebruikt. In functie daarvan zullen we een beoordeling maken over de realiseerbaarheid van het project. Ik geef een voorbeeld. Als de privé-partner zegt dat de enorme kolenwasserij in Beringen niet rendabel te maken is op de site, zullen we dat aan de minister voorleggen.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik hoor vanuit de commissie spontaan stemmen opgaan om te deklasseren. De kolenwasserij is op dit ogenblik beschermd, juist opdat men zou kunnen nadenken wat ermee moet gebeuren. De vraag is: hoe pakt men dit onroerend erfgoed aan, wat zijn de kosten om het te ontsluiten en zijn er Europese projecten? Ik heb dienaangaande contact opgenomen met een vrij bekend Rotterdams studie bureau dat ervaring heeft opgebouwd in het Ruhrgebied. We moeten een expertencommissie voorleggen of dit al dan niet moet heroverwogen worden. Nu bevinden we ons in de fase dat aan de privé-sector in een Europese oproep de vraag is gesteld of ze zin heeft in te stappen in de restauratie en de ontsluiting van de kolenwasserij en of ze er brood in ziet, bijvoorbeeld als toeristisch aantrekkingspunt. Er moet gewikt en gewogen worden voor de knoop wordt doorgesneden. We moeten ons erfgoed koesteren maar we moeten opletten dat we ook nog geld hebben om in de toekomst te investeren en niet alleen in het verleden.

De heer Roland Aerden: Tegenover de heer Sannen wil ik zeggen dat ik niet verantwoordelijk ben voor de titel van het bewuste artikel in Het Belang Van Limburg. De activiteit van LRM schrikt privé-investeringsmaatschappijen niet af om risicokapitaal in te brengen, integendeel: ze heeft net een vermenigvuldigingseffect op andere kapitaalverschaffers en voor bankfinanciering. Voor 1 euro risicokapitaal dat LRM in een project investeert, komt 4 tot 5 euro langs andere wegen. LRM staat ook als eerste aan de deur om met ARKImedes mee te werken om andere privé-kapitaalverschaffers aan te trekken.

Projectontwikkeling is inderdaad ook een rollend fonds maar heeft een langetermijnvisie. Er is in 75 miljoen euro voorzien voor nieuwe projecten. Dat bedrag is nog niet uitgegeven. Daarin zitten: de industriezone Balim in Lommel, Waterschei, Bilzen, het Mobility Centre, Life Sciences, een KMO-zone in Zonhoven, Ravenshout in Beringen, de industriezone As, de mijnterreinen in Eisden en de tweede fase van de Research Campus Hasselt.

Vanaf het begin wordt met bedrijven de exitmogelijkheid besproken. De meeste fondsen hebben immers een vaste tijdshorizon.

De heer John Vrancken: De mijnsite van Beringen is structureel gerestaureerd. Maar de gebouwen staan vrijwel op instorten. Ik kan de heer Van Baelen volgen in zijn pleidooi om de kolenwasserij te deklasseren. Vooral belangrijk is dat op de mijnsite ook een project voor ouderenvoorzieningen is gepland. Dat moet met overheidsgeld gedragen worden. In hoever heeft de overheid zich daartoe al verbonden?

Zijn de exits rendabel? Is dat een nuloperatie of bieden ze enige meerwaarde?

De heer Thieu Boutsen: Hoe is het rapport-Heller ontstaan? Was het nodig daar een auteur voor aan te duiden?

De heer Roland Aerden: Bij het project in Beringen is er een internationale oproep geweest. Er zijn kandidaten die allerhande voorzieningen voorstellen zoals onder meer kmo-zones, woningbouw en commerciële sites. De voorstellen worden nu onderzocht. We verwachten een duidelijk voorstel van de privé-partner over de economische ontwikkeling. De partners moeten een aantal lasten

dragen onder meer de restauratie van een aantal onderdelen van de site, maar vragen in ruil een aantal baten. In Zolder wil men bijvoorbeeld wel deelnemen aan de restauratie maar ook een woonzone ontwikkelen. Dat is economisch normaal. Ik kan dus geen duidelijk antwoord geven op de vragen over het project Beringen maar verwacht wel duidelijkheid in het volgende half jaar.

Op verzoek van de Vlaamse Regering heeft de heer Heller een rapport opgesteld. Het was de bedoeling om vanuit een andere invalshoek de mogelijkheden in Limburg te beoordelen. Na de opstelling van het rapport zijn de verschillende projecten voort uitgediept. Een aantal onderdelen vallen buiten de bevoegdheid van LRM, andere, zoals het Mobility Centre behandelen we wel. Daarvoor is er al een privé-partner.

De heer Thieu Boutsen: Ik lees in het contract tussen LRM en Art Structo NV Consulting dat LRM administratieve ondersteuning biedt aan Heller. Wat houdt dat precies in?

De heer Roland Aerden: Dat is tik- en secretariaatswerk.

De voorzitter: Ik dank de spreker namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

De verslaggever,

Roland VAN GOETHEM

De voorzitter,

Sven GATZ

BIJLAGE

BIJLAGE :

LISOM NV - PROJECTFICHES

I. Strategisch Toeristisch ActiePlan (STAP)-projecten

Tabel: De Vlaamse Regering besliste om maximaal € 90,57 miljoen principieel voor alle geselecteerde STAP-projecten te voorzien (VR/PV/2002/31-punt168 = Kaderbeslissing)

Project	Beslissing VR	Stand van zaken	Gereserveerde LRM-middelen (miljoen euro)	Definitief toegekende LRM-middelen (miljoen euro)	Positieve tewerkstellings impact (FTE)
Plinius	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 174 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2004/12-punt 42 (Definitieve goedkeuring VR € 16,5 miljoen)	Ondertekening van alle betrokken partijen (NV Strabag, NV Land van Ooit Tongeren, NV Plinius, NV LISOM) van de PPS-overeenkomst op 14 juli 2004. Opvolging archeologie en correcte uitvoering van de PPS-overeenkomst is noodzakelijk! Een nieuwe goedkeuringsbeslissing van de Vlaamse Regering i.v.m. de gewijzigde rol van LISOM is in opmaak.	16,5	16,5	Plus +/- 100
Oude stad Bokrijk	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 176 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2003/29-punt 26 (Complementariteit)	Er is een PPS-oproep met Europese bekendmaking lopende. Na een eerste deellofferte blijft één kandidaat in de running. Uiterste datum van indiening van het businessplan : Eind december 2004	10,7	-	Plus +/- 150
Herkenrode	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 175 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2003/29-punt 26 (Complementariteit) VR/PV/2003/16-punt 34 (minimumvariant) VR/PV/2004/07-punt 33 (Definitieve goedkeuring VR € 13,92 miljoen)	Definitieve goedkeuring door Vlaamse Regering. Project in uitvoering conform afgesloten overeenkomst. Opvolging van het budget van Monumenten en Landschappen is noodzakelijk!	17,4	13,92	Plus 15

Provinciaal Gallo-Romeins Museum	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 174 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2003/29-punt 27 (Definitieve goedkeuring VR € 3,88 miljoen)	Definitieve goedkeuring door Vlaamse Regering. Project in uitvoering conform afgesloten overeenkomst.	4,5	3,88	Plus 12
Grenslandhallen	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2003/29-punt 26 (Complementariteit) VR/PV/2003/49-punt 188 (Definitieve goedkeuring VR € 3,48 miljoen)	De voorziene € 3,48 miljoen LRM-middelen werden reeds ten gunste van het project uitgekeerd en de controleopdracht van LISOM in dit dossier werd bijgevolg beëindigd. De overeenkomst zal in onderling overleg worden stopgezet.	-	3,48	Plus 25
Nationaal Park Hoge Kempen	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 123 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2002/47-punt 82 (Definitieve goedkeuring VR € 3 miljoen) VR/PV/2004/24-punt 7 (Definitieve goedkeuring VR € 869.606,75)	Definitieve goedkeuring door Vlaamse Regering van eerste toegangspoort tot het Nationaal Park Hoge Kempen "De Lieteberg te Zutendaal. Andere toegangspoorten in onderzoek.	8	3,86 uit 28 (8+20)	Plus 5
Bipool Eisdien-Lanklaar	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 123 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2002/47-punt 82 (Definitieve goedkeuring VR € 3 miljoen zie supra)	De prima facie haalbaarheid en het programma van eisen van het masterplan zijn uitgevoerd. Er is nog geen begunstigde exploitant. Verder onderzoek naar publiek-private samenwerkingsvormen voor de ontwikkeling van het ex-CenterParcs terrein is lopende.	20		Plus +/- 250

Beringen	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing)	Er is een PPS-oproep met Europese bekendmaking lopende. Een eventuele herbestemming van de kolenwasserij is aangewezen. Hiervoor dienen de huidige beschermingsbesluiten te worden herzien/gespecificeerd	11,74	-	Plus +/- 150
Houthalen-Helchteren	VR/PV/2002/31-punt168 (Kaderbeslissing) VR/PV/2003/29-punt 26 (Complementariteit)	De gemeente Houthalen-Helchteren committeert zich 100% voor de uitvoering van het concept "familieattractiepark Midden-Limburg". De ruimtelijke juridische verankering is noodzakelijk teneinde de bestaande tewerkstelling te behouden (opmaak PRUP). De inlassing van de geplande fietsverbinding in het provinciaal fietsroutenetwerk wordt onderzocht.	1,73	-	Het behoud van de bestaande tewerkstelling in Houthalen – Helchteren (campings en vakantiedorpen) 500
Totaal			90,57	41,65	1200

Projectfiche: Plinius te Tongeren

Een onderhandelingsprocedure met Europese bekendmaking, conform de Europese en Belgische wetgeving inzake overheidsopdrachtenreglementering is gefinaliseerd. Deze procedure werd aan het Vlaams PPS-Kenniscentrum voorgesteld en goedgekeurd.

A. Plaats van uitvoering.

Stad Tongeren, 21 hectare recreatiepark.

B. Aard en omvang.

Het project wordt opgebouwd in twee fasen.

Fase I: de realisatie van een kinderattractie en themapark op de leest geschoeid van het concept “Het Land van Ooit” te Drunen (NL) met als grootste wijziging het realiseren van een compact park en de aanpassing aan de thematisering van het Gallo-Romeins verleden van Tongeren (Ambiorix, villacultuur, water, tuinen).

Fase II: de realisatie van een verblijfsaccommodatie met een gethematiseerd karakter in circa 166-tal wooneenheden gericht op de belevenis van het in fase 1 ontwikkelde themapark en een overdekte zwemaccommodatie.

C. Investeringsbedrag.

De publieke investeringen, onder de voorwaarden van de voornoemde Kaderbeslissing van de Vlaamse Regering, worden vastgelegd overeenkomstig het aanvaarde businessplan van de private partij. Het totale investeringsbedrag bedraagt fase 1 € 27,7 miljoen waarvan € 12,8 miljoen LRM-middelen en € 14,9 miljoen andere middelen (Strabag, Fortis, Land van Ooit Tongeren, Autonoom Gemeentebedrijf Tongeren en Toerisme Vlaanderen).

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen 1 mei 2003 en 30 juni 2006.

E. Stand van zaken

Na een positief advies van de Raad van Bestuur van LISOM heeft de Vlaamse Regering op 12 maart 2004 het Plinius-project voorwaardelijk goedgekeurd.

Op 14 juli 2004 werd de onderhandelingsprocedure met Europese bekendmaking gefinaliseerd door de ondertekening van de PPS-overeenkomst door de verschillende betrokken partijen (NV Plinius, NV LISOM, NV Strabag Belgium en NV Land van Ooit Tongeren).

Na het afsluiten van het PPS-contract werd een kapitaalsverhoging van € 9,4 miljoen bij LISOM voorgesteld voor haar waardehoudende kapitaalsinbreng in een publiek-private vastgoedvennootschap en in een publieke vennootschap NV Plinius. Het resterend bedrag van € 7,1 miljoen zou via een LRM-dividend rechtstreeks aan de NV Plinius worden uitgekeerd voor de aanleg van wegen, parkings en voor het bouwrijp maken van de projectgronden.

De Raad van Bestuur van LISOM heeft op 04 augustus 2004 beslist, ter realisatie van het project en van het matching principe, dat het noodzakelijk was een nieuw voorstel aan de Vlaamse Regering te formuleren m.b.t. de financieringswijze en de juridische structuur van het Plinius-project.

De Raad heeft aan de Vlaamse Regering voorgesteld:

- de bij NV Plinius voorziene € 9,4 miljoen LRM-middelen integraal te besteden via een dividenduitkering, waarbij € 8,1 miljoen wordt uitgekeerd aan het Autonoom Gemeentebedrijf

Tongeren (AGBT) dat op haar beurt dit bedrag inbrengt in NV Plinius en € 1,3 miljoen rechtstreeks aan NV Plinius.

- en de bij Plinius Vastgoed NV initieel voorziene € 3,9 miljoen (kapitaalsverhoging via LRM/LISOM) te vervangen door het verstrekken van een achtergestelde lening ten bedrage van € 3,4 miljoen.
- De aanvankelijke investeringsrol van LISOM, waarbij LISOM zou participeren in zowel NV Plinius als NV Plinius Vastgoed, te vervangen door een controlerende rol waarbij LISOM zal toezicht houden op de wetmatigheid en de doelmatigheid van de aanwending van LRM-dividenden.

Een goedkeuringsbeslissing van de Vlaamse Regering i.v.m. bovenstaand voorstel wordt kortelings verwacht.

Het bureau dat het archeologisch vooronderzoek op de site zal uitvoeren werd aangesteld en de eerste resultaten werden reeds opgeleverd.

Een EFRO-dossier werd ingediend op 15 februari 2005. Het managementcomité keurde het dossier principieel goed voor een EFRO-tussenkomst ten bedrage van € 1 500 000.

De exploitatievennootschap 'Het Land van Ooit Tongeren' zal opgericht worden op 16 maart aanstaande.

Projectfiche: Oude Stad – Bokrijk te Genk

Actueel is conform de Europese en Belgische wetgeving inzake overheidsopdrachtenreglementering een onderhandelingsprocedure met Europese bekendmaking in uitvoering. Hetgeen volgt zijn de modaliteiten van de gevolgde procedure. Deze procedure werd aan het Vlaams PPS-Kenniscentrum voorgesteld en goedgekeurd.

A. Plaats van uitvoering.

Stad Genk, 2 hectare recreatiepark.

B. Aard en omvang.

De oprichting van een publiek-private samenwerking tussen LISOM / de Provincie / vzw domein Bokrijk en één of meerdere projectontwikkelaars/investeerders/exploitanten, om de multifunctionele en marktconforme ontwikkeling en realisatie van een toeristisch recreatief hefboomproject met de kernfuncties verblijf, all-weather bezoekersattractie en ondersteunende attracties binnen een thematisch kader te realiseren. Samen met de gekozen projectontwikkelaar/investeerder/exploitant wordt de invulling van het gehele projectgebied op marktconforme wijze vastgelegd en ontwikkeld. Nadien dient de projectontwikkelaar in te staan voor de realisatie en exploitatie ervan.

Als uitgangspunten en kader voor de ontwikkeling gelden de toeristische, commerciële en publieke doelstellingen zoals opgenomen in de beslissing van de Vlaamse Regering d.d. 19 juli 2002 (VR/PV/2002/31-punt 176) en het door de Bestendigde Deputatie op 13 maart 2003 goedgekeurde document "Bokrijk & Oude Stad, een globale structuurvisie & een ontwikkelingskader voor het toeristisch hefboomproject (februari 2003)".

Indien het voorgestelde in overeenstemming is met de door de Vlaamse Regering bepaalde financieringsprincipes (VR/PV/2002/31-punt 168), zal NV LISOM als publieke partner het recht hebben om actief deel te nemen aan het project door middel van het nemen van participaties of het verwerven van activa.

C. Investeringsbedrag.

De publieke investeringen, onder de voorwaarden van de voornoemde Kaderbeslissing van de Vlaamse Regering, worden vastgelegd overeenkomstig het aanvaarde businessplan van de private partij. Het respectievelijke investeringsbedrag van enerzijds de private partij en anderzijds de publieke partij zal nader bepaald worden na goedkeuring van de offerte (businessplan) én de gezamenlijke uitwerking van de invulling van het projectgebied.

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen 1 mei 2004 en 30 juni 2007.

E. Stand van zaken

De Europese oproep tot kandidatuurstelling is gepubliceerd op 27 juni 2003. Op basis van het hierop volgend selectieverslag werden de volgende kandidaten weerhouden:

- NV Strabag Belgium
- Tijdelijke Handelsvennootschap NV Kumpen – NV Aannemingsmaatschappij CFE, met als onderaannemers de NV Archipel en Architecten Jaspers & Partners.

Een eerste deellofferte, inclusief het concept, de visie en de ontwikkelingsmethodiek is door beide partijen ingediend. De tijdelijke handelsvennootschap KUMPEN – CFE heeft bij een schrijven van 18 maart 2004 te kennen gegeven niet langer kandidaat te zijn voor het project Oude Stad.

Op 07 mei 2004, de uiterste datum voor indiening, heeft Strabag zich met de gevraagde documenten voor fase 2 aangemeld.

Strabag voldeed aan alle vooropgestelde gunningcriteria en werd uitgenodigd voor deelname aan fase 3 van de procedure, met name het uitwerken van een businessplan.

Nadat de aanbestedende overheid, zijnde de Provincie, tweemaal uitstel voor de indiening van fase 3 heeft verleend en bijkomende verduidelijking heeft gevraagd over het door Strabag finaal ingediende businessplan, is de vooropgestelde termijn van eind 2004 opnieuw verstreken.

LISOM stelt vast dat ondanks de gunstige financiële (LRM-middelen) en ruimtelijk juridische voorwaarden (vrij en onbelaste projectzone, conform verklaard MER, afzonderlijke ontsluiting en parking...) de private markt geen adequaat voorstel kan indienen. Uit de gesprekken met de kandidaat investeerder blijkt bovendien dat o.a. een 12-maanden exploitatie van het museum, een vrije openstelling van het openluchtmuseum na museumbezoekuren en een verdere integratie / vergaande samenwerking van alle commerciële activiteiten op het domein Bokrijk wenselijk is.

LISOM heeft de Provincie geadviseerd dat het aangewezen is een nieuwe projectdefinitie te ontwikkelen alvorens een nieuwe oproep of project te lanceren. Ook een actualisatie van de specifieke marktbehoeften in het domein Bokrijk in relatie tot de ontwikkelingen in het toeristisch recreatief kerngebied Midden-Limburg is noodzakelijk.

Projectfiche: Herkenrode – abdijhoevecomplex te Hasselt**A. Plaats van uitvoering.**

Stad Hasselt, 100 hectare parkgebied (naakte eigendom Vlaamse Gewest en Aminal Natuur).

B. Aard en omvang.

Het Herkenrode-project is een cultuurtoeristische herbestemming van een voormalige cisterciënzerabdij. De Stichting Vlaams Erfgoed (SVE) heeft een erfpacht op het abdijhoevecomplex en heeft reeds met Europese middelen, mecenaat en het Vlaams restauratiepremiebesluit de investeringen in de tiendschuur met succes voltooid. Met de vzw Grenslandhallen is een intentieverklaring getekend waarbij de exploitatie van de tiendschuur aan de vzw Grenslandhallen wordt uitbesteed. Het voorliggend businessplan voorziet een jaarlijks bezoekersaantal van 100.000. Alle toekomstige bedrijfsrisico's worden door de SVE gedragen.

C. Investeringsbedrag.

De totale reeds gedane en toekomstige investeringen bedragen circa € 38 miljoen. Aan de 1 op 1 regel wordt voldaan vermits er slechts 4/5 van de voorziene LRM-enveloppe wordt toegewezen, met name € 13,92 miljoen oftewel 36% van de totale investeringsraming. Er is voor LISOM geen waardehoudende investering mogelijk vermits er onvoldoende inkomensstroom uit de voorliggende exploitatie kan worden gegenereerd teneinde de economische depreciatie ongedaan te maken. Daarom wordt het project gefinancierd via een dividenduitkering van beschikbare reserves. Bovendien heeft de verwerving van een zakelijk recht door LISOM op de gebouwen belangrijke repercussies op het mogelijk verkrijgen van een restauratiepremie. Immers, enkel de SVE kan recht hebben op een (dubbele) restauratiepremie voor gebouwen waarvan het Vlaamse Gewest de (naakte) eigendom heeft.

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen 1 november 2003 en 30 april 2009.

E. Stand van zaken

Na een grondige analyse bleek het eerste concept Herkenrode en het bijhorende businessplan niet haalbaar. De Vlaamse Regering gelastte LISOM op 9 mei 2003 om samen met de Stichting Vlaams Erfgoed te zoeken naar een nieuw concept.

Dit concept, dat op 1 oktober 2003 aan de Vlaamse Regering werd bezorgd, beantwoordt dankzij een aantal aanpassingen aan de op 9 mei 2003 oplegde structurering.

Op 13 februari 2004 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe concept, dat onder andere een kruidenkenniscentrum, een archeologische site en de gerestaureerde abdijhoeve bevat, goed en werd LRM gelast een dividend van € 13,92 miljoen vrij te maken.

In het kader van de complementariteit van het toeristisch recreatief kerngebied Midden-Limburg en om de bedrijfseconomische haalbaarheid van het project Herkenrode positief te beïnvloeden, wordt Herkenrode gezien als een unieke locatie voor evenementen in een hoogwaardig historisch decorum. De exploitatie van de tiendschuur van Herkenrode wordt uitbesteed aan de Grenslandhallen waarvoor een gezamenlijke overlegstructuur tussen de Stichting Vlaams Erfgoed en de vzw Grenslandhallen in oprichting is.

De samenwerkingsovereenkomst tussen LISOM en de vzw Stichting Vlaams Erfgoed werd ondertekend op 1 maart 2004. Het project is in uitvoering conform deze overeenkomst.

In het voorjaar 2005 zijn o.a. de karkasrestauratie van het poortgebouw, de portierswoning en de watermolen aan de gang en wordt het vissershuisje afgewerkt. De dossiers voor de inrichting van het

poortgebouw, de karkasrestauratie van de paardenstallen en de aanleg van de parking worden opgestart.

Projectfiche: Uitbreiding Provinciaal Gallo-Romeins Museum te Tongeren**A. Plaats van uitvoering.**

Stad Tongeren, in de onmiddellijk nabijheid van het bestaande Provinciaal Gallo-Romeins Museum.

B. Aard en omvang.

Het uitbreidingsproject zal de totale oppervlakte van het museum op 9070 m² brengen waarvan 3190 m² nieuwbouw. Met deze nieuwe ruimte wordt het ruimtegebrek voor meerdere thematentoonstellingen per jaar opgelost.

C. Investeringsbedrag.

De totale investeringsraming van het uitbreidingsproject bedraagt € 13,5 miljoen. Voor de realisatie van de uitbreiding van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum is het Provinciebestuur 100 % initiatiefnemer en committeert zich voor alle bedrijfsrisico's. De financiering ervan gebeurt door 1/3 provinciale middelen, 1/3 Europese middelen (EFRO) en 1/3 Vlaamse middelen.

Het te financieren bedrag met LRM-dividenden bedraagt na aftrek van de reeds gecommiteerde Vlaamse inbreng (beslissing Vlaamse Regering d.d. 13 december 2002) van € 620.000, nog € 3,88 miljoen of 28,7 % van de totale gebudgetteerde investeringsraming.

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen 2004 en 30 april 2008.

E. Stand van zaken

Bij de beslissing van 4 juli 2003 (VR/PV/2003/29-punt 27) gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de wijze waarop de LRM-middelen beschikbaar worden gesteld. Ter uitvoering van deze beslissing werd de overeenkomst op 07 augustus 2003 tussen LISOM en de provincie Limburg getekend.

Nadat het bouwteam werd samengesteld en de architect aangeduid, werd een ontwerp in december 2004 goedgekeurd door de Bestendige Deputatie. Medio 2005 wordt de aanbesteding van de werken gepland. Medio 2005 – 2006 zullen de bouwwerken plaatsgrijpen om in 2007 te kunnen openen.

Projectfiche: Grenslandhallen te Hasselt

A. Plaats van uitvoering.

Stad Hasselt, Grenslandhallen.

B. Aard en omvang.

Eind 2002 werd een gedeelte van de uitbreidingsplannen van de Grenslandhallen gerealiseerd door aanpassingen aan Hal 4, waarbij in samenwerking met Studio 100 werd geïnvesteerd in tribunes en een theatertoren met bijhorende audio-, video-, en andere uitrusting. Voor deze investeringen werden Europese middelen (EFRO) aangevraagd en verkregen.

Het project staat bekend bij betrokkenen als "Multifunctionele Congres en Evenementenuitrusting Grenslandhallen Hasselt" en voorziet naast de voornoemde aanpassingen in Hal 4, een congres theater en de bouw van een nieuwe hal 6.

Na de realisatie van hal 6 zijn de volgende activiteiten in de Grenslandhallen mogelijk:

- Grote congressen;
- Beurzen met een oppervlakte tot 35.000 m²;
- Evenementen tot en met 16.000 bezoekers;
- Een fuifzaal;
- Alle belangrijke Olympische indoor sportdisciplines.

C. Investeringsbedrag.

De totale investeringsraming bedraagt ca. € 11,5 miljoen, waarvan € 3,48 miljoen LRM-middelen (26% van de totale investeringsraming). Het project werd gefinancierd via een dividenduitkering van beschikbare reserves. Het business plan en alle bijhorende bedrijfsrisico's werden door de vzw Grenslandhallen gecommiteerd.

D. Uitvoeringstermijn.

De voorziene € 3,48 miljoen LRM-middelen werden reeds ten gunste van het project uitgekeerd en de controleopdracht van LISOM in dit dossier werd bijgevolg beëindigd.

E. Stand van zaken

Op 19 december 2003 keurde de Vlaamse Regering het project Grenslandhallen goed. Dankzij deze beslissing werd de bouw van de nieuwe hal 6 met de steun van LISOM opgestart. De bijhorende samenwerkingsovereenkomst tussen LISOM en de VZW Grenslandhallen werd ondertekend op 15 januari 2004.

De nieuwe Hal 6 (Ethias-Arena) werd officieel in gebruik genomen in september 2004, waardoor het allereerste gefinaliseerde LISOM-project een feit werd.

De samenwerkingsovereenkomst is in onderling overleg stopgezet.

Projectfiche: Nationaal Park Hoge Kempen en Bipool Eisden-Lanklaar**A. Plaats van uitvoering.**

Kempisch plateau: gemeenten Zutendaal, As, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Lanaken en Genk.

B. Aard en omvang.

Er wordt een 5800 hectare aaneengesloten natuurgebied geambieerd waarbij enkele enclaves dienen weggewerkt te worden en waarbij een aantal initiatieven ter ontsnippering (ecoducten, afsluiten van wegen,...) dienen te gebeuren. Aan de rand van het nationaal park wordt voor elke bovenstaande gemeente een toegangspoort tot het Nationaal Park Hoge Kempen voorgesteld.

De hoofdtoegangspoort tot het Nationaal Park Hoge Kempen situeert zich op het voormalig mijnterrein te Eisden en op het ex-CenterParcs terrein te Lanklaar (actueel 170 hectare recreatiedomein in eigendom van Scottish & Newcastle).

C. Investeringsbedrag.

De door LRM uit te keren middelen voor de realisatie door LISOM van bepaalde onderdelen van het Masterplan Nationaal Park Hoge Kempen bedragen € 28 miljoen, verdeeld als volgt:

€ 1,2 miljoen uit te keren dividenden, toegewezen door het Vlaamse Gewest aan het Projectbureau Nationaal Park Hoge Kempen als werkingskost;

€ 1,8 miljoen uit te keren dividenden, toegewezen door het Vlaamse Gewest voor de financiering van de projecten van recreatief medegebruik en communicatie;

€ 5 miljoen te reserveren voor de uitbouw van natuurgericht toerisme op basis van een beslissing van de Vlaamse Regering;

€ 20 miljoen te reserveren voor de inrichting van de Bipool Eisden-Lanklaar. Deze middelen kunnen pas geactiveerd worden na opmaak van een businessplan en na goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering.

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen nu en 19 maart 2008.

E. Stand van zaken

Ter uitvoering van de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en LISOM NV d.d. 28 januari 2003 is op 19 maart 2003 een overeenkomst tussen de vzw Regionaal Landschap Kempen en Maasland (RLKM) en LISOM getekend.

Deze overeenkomst voorziet de vrijmaking van € 1,2 en € 1,8 miljoen LRM-middelen mits naleving van de overeenkomst en in functie van de reële behoeften van het project.

Bij een schrijven van 21 februari 2003 is uitstel gevraagd voor de opmaak van het businessplan Bipool Eisden-Lanklaar. De ruimtelijke juridische context is actueel nog onduidelijk. Er is geen Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan dat duidelijkheid geeft over de juridische rechtszekerheid van de toekomstige natuurtoeristische investeringen.

Op 01 april 2004 legde de Raad van Bestuur van LISOM een voorstel m.b.t. het dossier "De Lieteberg" - als eerste toegangspoort tot het Nationaal Park Hoge Kempen in Zutendaal - ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

Op 11 juni 2004 heeft de Vlaamse Regering dit project goedgekeurd en LRM werd opgedragen voornoemd project ESR 95-neutraal te financieren door uitkering van een dividend van € 869.606,75. De ontwerpovereenkomst tussen LISOM en de gemeente Zutendaal m.b.t. het bezoekerscentrum "De Lieteberg" werd eveneens door de regering goedgekeurd.

Voor de hoofdtoegangspoort is door LISOM op basis van een door het projectbureau opgemaakt programma van eisen een prima facie haalbaarheid uitgevoerd. Hieruit blijkt een recurrent

exploitatieverlies van € 2 miljoen. De businessplannen van de overige toegangspoorten (As, Lanaken, Genk, Maasmechelen) zijn in opmaak.

LISOM onderzoekt tevens, in het kader van het bipool-concept Eisden-Lanklaar, de ontwikkeling van het ex-CenterParcs terrein via mogelijke vormen van publiek-private samenwerking.

Actueel wordt een goedkeuringsbeslissing voorbereid voor de toegangspoorten Station As (As) en Kattevennen (Genk) en voor “de gemeenschappelijke identiteit” van het Nationaal Park Hoge Kempen.

Ondertussen werd voor de 5 toegangspoorten door het managementcomité van EFRO en door Toerisme Vlaanderen de noodzakelijke cofinanciering principieel goedgekeurd.

Projectfiche: “Beringen - Mijn” te Beringen**A. Plaats van uitvoering.**

Stad Beringen, voormalig mijnterrein.

B. Historiek.

Na het afblazen van het Minepolis-project te Beringen door de stad Beringen, Provincie en LRM op 15 februari 2002, is het initiatief genomen om te zoeken naar een waardig alternatief voor “Beringen-Mijn”. Ter uitvoering van een door de stuurgroep d.d. 27 juni 2002 goedgekeurd basisconcept “open museum”, is hiertoe een opdracht gegeven aan het studiebureau KLEIO, die de studie in januari 2004 heeft opgeleverd.

Op voorstel van de Raad van Bestuur LISOM d.d. 21 mei 2003 werd de inhoud van het masterplan en het businessplan eerst aan het kabinet van minister Paul Van Grembergen voorgesteld. In dit voorbereidend technisch overleg werd getoetst of onderhavig herbestemmingsprogramma door de Vlaamse Gemeenschap getrokken kan worden, hetgeen zou passen in de cultuurvisie van Vlaanderen: het financieren en exploiteren van Vlaamse culturele erfgoedprojecten met Europese uitstraling. Tijdens het overleg van 1 juli 2003 met Frank Becuwe en Ann Brumagne, kabinetsmedewerkers verantwoordelijk voor respectievelijk Monumenten & Landschappen en Cultuur, werd een additionele financiering van het project niet mogelijk geacht.

C. Investeringsbedrag.

De totale investeringsraming bedraagt minstens € 70 miljoen waarvan € 11,74 miljoen LRM-middelen.

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen 2004 en 2020.

E. Stand van zaken

De stuurgroep Mijnerfgoedsite Beringen besloot op 3 december 2003 tot de voorbereiding van een PPS-oproep met Europese bekendmaking. Via deze oproep wordt de betrokkenheid van de private sector bij de herbestemming van het onroerend erfgoed geactiveerd. De doelstelling is te komen tot een actuele herbestemming. Voor de kolenwasserij zal op basis van een bijkomende studie en in overleg met de administratie Monumenten en Landschappen gezocht worden naar een selectieve en gegradeerde bescherming van het gebouw. Een woonuitbreidingszone kan, voor het welslagen van het project, worden aangesneden.

Op 08 juli 2004 keurde de Raad van Bestuur van NV Mijnen de overeenkomst tussen NV Mijnen en LISOM goed. Deze overeenkomst maakt het mogelijk dat LISOM de PPS-oproep begeleid. De oproep werd gepubliceerd in het Europees Publicatieblad van 21 mei 2004 evenals in het Bulletin der Aanbestedingen van 28 mei 2004. Voor de kolenwasserij zijn op basis van een bijkomende studie en in overleg met de administratie Monumenten en Landschappen scenario's geformuleerd waarbij een selectieve en gegradeerde bescherming van het gebouw wordt voorzien. Een woonuitbreidingszone kan, voor het welslagen van het project, eveneens worden aangesneden.

Op grond van het onderzoek van de kandidatuurstelling werd door de raad van bestuur LISOM besloten drie kandidaten te weerhouden die over de nodige knowhow, ervaring en betrouwbaarheid beschikken om de opdracht te kunnen uitvoeren.

Op 24 februari 2005 zijn door 2 kandidaten een offerte ingediend met name de tijdelijke handelsvennootschap DEMOCO – VAN ROEY en KAIROS-CFE. De beoordeling van de ingediende offertes zal duidelijk maken welke publieke en private randvoorwaarden er dienen te worden ingevuld.

De Provincie Limburg heeft principieel reeds toegezegd voor de exploitatie van het provinciaal mijnmuseum en voor de financiering van de museuminrichting. Door dit engagement wordt reeds 1/3 van het gebouwenpatrimonium herbestemd. De andere 2/3 zal middels een publieke private samenwerking commercieel herbestemd dienen te worden.

Projectfiche: Houthalen-Helchteren**A. Plaats van uitvoering.**

Midden-Limburg: kwalitatieve en recreatieve verbinding tussen diverse recreatieparken: Molenheide, Kelchterhoef, Hengelhoef en Bokrijk.

B. Aard en omvang.

Het ontwikkelingsplan Midden-limburg inventariseert alle publieke en private deelprojecten ter versterking van de positionering van het toeristisch recreatief kerngebied Midden-Limburg als “de familieattractie” van Limburg. Deze inventarisatie moet leiden tot een totaalconcept “Familieattractiepark Midden-Limburg” waarbij de diverse projecten door middel van beeldbepalende infrastructuur in het openbaar domein aan elkaar worden gesnoerd en waarbij de complementariteit van de diverse (verblijfs)attracties wordt gedefinieerd.

C. Investeringsbedrag.

De totale publieke investeringsraming bedraagt ca. € 5 miljoen waarvan € 1,73 miljoen gereserveerde LRM-middelen.

D. Uitvoeringstermijn.

De globale uitvoeringsperiode wordt geraamd tussen 2004 en 2009.

E. Stand van zaken

Indien de geplande fietsverbinding wordt ingelast in het provinciaal fietsroutenetwerk zou het project gerealiseerd kunnen worden met behulp van reguliere subsidies (EFRO/cofinanciering Provincie) en zonder de aanwending van de voorziene LRM-middelen. Dit zou de maximale benutting van het financieringsprincipe “uitputting reguliere subsidies” kunnen betekenen.

De gesprekken met de Provincie hieromtrent werden opgestart en een EFRO-dossier werd ingediend op 15 februari 2005. Het EFRO-managementcomité keurde het dossier principieel goed voor een tussenkomst ten bedrage van € 350 000.

II. transnationale Universiteit Limburg (tUL)

Tabel: De Vlaamse Regering besliste om voor de tUL € 55,9 miljoen te voorzien (VR/PV/2002/31-punt168 = Kaderbeslissing).

tUL

Project	Beslissing VR	Stand van zaken	Gereserveerde LRM-middelen (miljoen euro)	Definitief toegekende LRM-middelen (miljoen euro)	Positieve Tewerkstellingen impact (FTE)
transnationale Universiteit Limburg	(VR/PV/2002/31-punt168). (Kaderbeslissing) VR/PV/2002/31-punt 169 (Principiële goedkeuring door VR) VR/PV/2003/47-punt 9 (Definitieve goedkeuring VR € 2,6 miljoen) VR/PV/2004/22-punt 76 (Definitieve goedkeuring VR € 21,1 miljoen) VR/PV/2005/6-punt 9 (Definitieve goedkeuring VR € 10,4 miljoen)	<i>De Vlaamse Regering heeft d.d. 28.11.2003 beslist om een eerste schijf van € 2,6 miljoen impulsfinanciering voor onderzoek vrij te maken (= zijnde 1/5 van het totaal door de tUL voorgestelde bedrag voor impulsfinanciering in de eerste vijf jaar)</i> De Vlaamse Regering heeft d.d. 28.05.2004 beslist LRM op te dragen het bouwprogramma, voorzien op de campus Diepenbeek, te financieren, in functie van de reële behoeften, door uitkering van een dividend van € 13 miljoen en een kapitaalverhoging van € 8,1 miljoen door te voeren bij LISOM voor de financiering van het nieuwbouwproject op de campus Hasselt. De Vlaamse Regering besliste op 18 februari 2005 € 10,4 miljoen vrij te maken voor de impulsfinanciering van het onderzoek in de tUL voor periode 2005-2008.	55,9 waarvan 34,1 onmiddellijk en 21,8 na evaluatie na 5 jaar	13 21,1	+/- 60
Totaal			55,9	34,1	+/- 60

Projectfiche : tUL

Op 18 januari 2001 werd het verdrag inzake de transnationale Universiteit Limburg tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Koninkrijk der Nederlanden in Maastricht ondertekend. De wens tot samenwerking tussen de UM (Universiteit Maastricht) en het LUC (Limburgs Universitair Centrum) is geworteld in de geschiedenis van de twee universiteiten en provincies. Beide universiteiten zijn opgericht in een periode van economische herstructurering, na de sluiting van de mijnen. Beide instellingen betekenen een stimulans voor de economische ontwikkeling in de regio. Beide universiteiten zijn relatief jong en bestrijken slechts een deel van het wetenschappelijk spectrum. De samenwerking zal nieuwe impulsen geven aan het onderwijs en zal de basis leggen voor innovatieve en interdisciplinaire onderzoeksprojecten. De internationalisering van de economie, maar ook de creatie van één Europese onderwijsruimte geven de tUL als transnationale universiteit extra kansen op groei en ontwikkeling. De tUL heeft gekozen voor de uitbouw van twee zeer actuele en relevante wetenschapsdomeinen (schools): informatica-kennistechnologie en biomedische wetenschappen-moleculaire wetenschappen.

Bij beslissing van 19 juli 2002 (VR/PV/2002/31-punt168) besliste de Vlaamse Regering € 55,9 miljoen vrij te maken voor de uitbouw van de tUL. Deze middelen zijn bestemd voor de infrastructuur op de campus Hasselt-Diepenbeek enerzijds, en als tijdelijke impulsfinanciering voor de uitbouw van de onderzoeksactiviteiten in de twee kennisdomeinen anderzijds. De middelen voor onderzoek zijn afhankelijk van een evenwichtige financiële inspanning vanwege de Nederlandse partners. Aan LISOM werd door de Vlaamse Regering de opdracht gegeven het tUL-project te coördineren. Deze coördinatie bestaat uit het uitwerken van een sluitend businessplan, dat tevens een stappenplan met bijhorende modaliteiten en criteria voor de evaluatie en de financiering van het project dient te omvatten. Het businessplan dient zowel betrekking te hebben op de impulsfinanciering voor het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening als op de investering in infrastructuur. Voor dit laatste werd aan LISOM gevraagd om op basis van het structuurplan campus Hasselt-Diepenbeek een concreet behoeften-, inplantings- en beheersplan op te stellen.

De UM en het LUC beschikken beiden over een faculteit economie. Deze zijn complementair, zowel op het vlak van onderwijs als van onderzoek. Op middellange termijn is het wenselijk beide faculteiten om te vormen tot een school van de tUL. Een eerste stap hiertoe is de oprichting van een kennisinstituut voor zelfstandig ondernemen en KMO. Aan LISOM is gevraagd een vooronderzoek naar de haalbaarheid van een dergelijk kennisinstituut uit te voeren. Dit onderzoek werd afgerond en aan de Vlaamse Regering overgemaakt.

Op 17 september 2003 heeft de Raad van Bestuur van LISOM na afweging voorgesteld het onderzoeksluik af te scheiden van het investeringsluik en met ingang van het academiejaar 2003 – 2004 te starten met de impulsfinanciering voor onderzoeksactiviteiten en een eerste schijf van € 2,6 miljoen, zijnde 1/5 van het totaal door de tUL voorgestelde bedrag voor impulsfinanciering in de eerste vijf jaar, vrij te maken in functie van de reële behoeften van de universiteit. De tUL heeft voor het onderzoeksluik immers een sluitend businessplan voorgelegd dat voldoet aan alle financieringsprincipes van de Kaderbeslissing (VR/PV/2002/31-punt168).

Op 28 november 2003 (VR/PV/2003/47-punt 9) heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan bovenstaand voorstel van de Raad van Bestuur van LISOM en LRM gelast het project te financieren door uitkering van een dividend van € 2,6 miljoen.

Op 28 mei 2004 heeft de Vlaamse Regering het infrastructuurvoorstel ten behoeve van de tUL goedgekeurd. Dit voorstel was gebaseerd op het ruimtelijk bindingsplan campus Hasselt-Diepenbeek. In dit plan wordt de toekomstige uitbouw van hoger onderwijs, research en aan research gekoppelde economische activiteit op de campus Hasselt-Diepenbeek ruimtelijk vastgelegd.

De Vlaamse Regering maakte voor verbouwings- en aanpassingswerken op de campus Diepenbeek een bedrag van € 13 miljoen vrij. € 8,1 miljoen werd vastgelegd voor een nieuwbouwproject op de campus Hasselt.

De Raad van Bestuur van LISOM heeft ter zitting op 17 november 2004 de projectmanager voor het nieuwbouwproject campus Hasselt aangesteld. De plannen voor de verbouwings- en aanpassingswerken op de campus Diepenbeek zijn actueel in opmaak.

De Vlaamse Regering besliste op 18 februari 2005 LRM te gelasten de onderzoeksactiviteiten van de tUL in de periode 2005-2008 te financieren door de uitkering van een dividend van € 10,4 miljoen.

III. afval & water

Tabel: De Vlaamse Regering legde voor de onderzoeksdossiers afval en water € 0,5 miljoen vast. (VR/PV/2002/31-punt168 = Kaderbeslissing).

Project	Beslissing VR	Stand van zaken	Gereserveerde LRM-middelen (miljoen euro)	Positieve Tewerkstellingimpact (FTE)
Studie Afval	VR/PV/2002/31-punt168). (Kaderbeslissing) VR/PV/2003/40-punt 31	In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 heeft LISOM de selectieprocedure voor het aantrekken van de private partner opgestart. De Raad van Bestuur van LISOM heeft op 07 juli 2004 kennis genomen van het verslag van het verloop van de eerste fase van de selectieprocedure en van het advies van de extern deskundige. De Raad heeft dit advies volledig overgenomen en heeft zes kandidaten geselecteerd voor de tweede ronde. De Raad van Bestuur van LISOM heeft op 17 november 2004 een schrijven aan minister Peeters gericht. Een brief ter herinnering werd gestuurd op 03 december 2004. Minister Peeters heeft op 23 december 2004 zijn antwoord aan LISOM overgemaakt.	0,5*	De bouw en de exploitatie van een voorbehandelingsinstallatie zullen belangrijke tewerkstellingseffecten genereren.
Studie water	VR/PV/2002/31-punt 168	LISOM heeft bij brief van 6 februari 2003 (U/LISOM/20030017) aan de Vlaamse Regering het studierapport overgemaakt.	0,5*	

* € 0,5 miljoen voor beide opdrachten samen

PROJECTFICHE: AFVAL

De verantwoordelijkheid voor het huishoudelijk afval ligt bij de gemeenten. In Limburg hebben de gemeenten in belangrijke mate deze verantwoordelijkheid overgedragen aan drie intercommunales: IVVVA, Intercompost en RMZ, die het volledige Limburgse grondgebied beslaan. Deze drie intercommunales hebben een eigen verwerkingscapaciteit die nog een aantal jaren operationeel kan blijven. De ontwikkelingen in de afvalsector hebben het inzicht gebracht dat een intensieve samenwerking tussen deze drie intercommunales absoluut noodzakelijk is. De provinciaal gedeputeerde van Leefmilieu heeft aangekondigd dat de fusie van de drie intercommunales zal worden doorgevoerd. Omhaling en verwerking van het bedrijfsafval is een taak van de privé-sector.

Het huishoudelijk afvalstoffenplan 2003-2007 voorziet in de realisatie van één voorbehandelingsinstallatie in Limburg met een capaciteit van 150.000 ton huishoudelijk en vergelijkbaar bedrijfsafval. Na de voorbehandeling die gericht is op maximale scheiding moet het RDF (Refuse Derived Fuel) energetisch worden gevaloriseerd in aangepaste BBT-installaties, die eventueel ook in Limburg kunnen worden gerealiseerd.

De gemeenten aandeelhouders van de intercommunales beschikken niet over de financiële middelen om deze belangrijke investeringen te realiseren en wensen de kosten van de afvalverwerking zo laag mogelijk te houden. Een aantal privé-partners is geïnteresseerd om een rol te spelen in de toekomstige afvalverwerking (zowel huishoudelijk als bedrijfsafval) in Limburg.

In de Kaderbeslissing van 19 juli 2002 wordt LISOM door de Vlaamse Regering belast met het uitvoeren van een studie over de afvalproblematiek in de provincie Limburg.

Dezelfde Kaderbeslissing vermeldt ook nog: *“De eigenlijke eindverwerking van afval (in Limburg) wordt ondergebracht in één entiteit, waarin samen met de privé, LRM een rendementsgebonden kapitaalbreng doet. Met respect voor de privé-aandeelhouder die tevens de operationele leiding en exploitatie heeft, belet niets dat de aandeelhouderstructuur van deze uitvoerende entiteit wordt opengesteld voor intercommunales en/of provincie publieke partners in Limburg.”*

Aan LISOM werd gevraagd de haalbaarheid van de in de Kaderbeslissing vermelde principes te onderzoeken. De opdracht werd opgedeeld in een drietal luiken:

- een technisch, milieukundig luik of de eigenlijke voorbehandeling en/of eindverwerking zelf;
- een mobiliteitsluik dat voor elk scenario de mobiliteitseffecten voor de verschillende mogelijke locaties afweegt;
- een juridisch bedrijfskundig luik waarin de operationele structuur met de relaties tussen de verschillende betrokken actoren wordt bestudeerd.

Het onderzoek naar de mogelijke inschakeling van de afvalverbrandingsoven RMZ te Houthalen in de toekomstige afvalverwerking in de provincie Limburg is een onderdeel van het technisch milieukundig luik.

De Raad van Bestuur van LISOM heeft op 18 juni 2003 kennis genomen van de in de verschillende studierapporten geformuleerde conclusies en heeft het volgende advies aan de Vlaamse Regering overgemaakt:

De Raad concludeerde :

- dat voor de geplande voorbehandelingsinstallatie in Limburg de techniek scheiden/vergisten moet worden gekozen;
 - dat deze installatie op de locatie Genk/Zutendaal dient te worden ingeplant;
- dat een verbouwing van de afvalverbrandingsinstallatie van RMZ in Houthalen niet aangewezen is;
- dat de afvalactiviteiten moeten worden ondergebracht in een privaatrechtelijke vennootschap waarin op basis van artikel 78 van het Decreet op de intergemeentelijke samenwerking ook de intercommunale participeert. De Raad beveelt deze oplossing aan omdat deze toelaat de conformiteit te realiseren met de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002, met het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 en met de respectievelijke bevoegdheden van gemeenten en bedrijven inzake de verwerking van afvalstoffen.

De Vlaamse Regering heeft op 10 oktober 2003 (VR/PV/2003/40-punt 31) beslist LISOM de opdracht te geven, op basis van de conclusies van bovenvermelde studies, een dossier op te starten voor de bouw van een voorbehandelingsinstallatie in de regio Genk – Zuid.

Het antwoord van minister Van Mechelen op de Parlementaire Vraag nr.35 d.d. 25.11.2003 van de heer Gilbert Van Baelen verduidelijkt de taakverdeling tussen LRM-LISOM in bovenvermelde beslissing.

LISOM is beopdracht met het uitwerken van een dossier voor de bouw van een voorbehandelingsinstallatie voor afval in Limburg. Het dossier omvat naast het vastleggen van een vestigingsplaats overeenkomstig de beslissing van 10 oktober 2003, het bepalen van de behandelingstechniek, het vastleggen van de structuur en de financiering, het verwerven van de noodzakelijke vergunningen en tenslotte het kiezen in overleg met de publieke actoren van de private partners. De opdracht van LRM in dit dossier behelst de inbreng van risicokapitaal onder de vorm van een participatie of achtergestelde lening.

Ingevolge deze beslissing sloten LRM, NUHMA en LISOM op 18 maart 2004 een samenwerkingsovereenkomst af waarin LRM en NUHMA zich ertoe verbinden om samen de privé-partner aan te trekken. In de overeenkomst is ook de toetreding van het intergemeentelijk samenwerkingsverband tot de nieuwe vennootschap voorzien. Verder komen de partijen overeen om aan LISOM de opdracht te geven om de privé-partner via een marktbevraging te selecteren.

Op 23 april 2004 verspreidde LISOM de aankondiging voor het aantrekken van de privé-partner. Geïnteresseerde bedrijven dienden zich kandidaat te stellen uiterlijk op 4 juni 2004.

De Raad van Bestuur van LISOM heeft op 07 juli 2004 kennis genomen van het verslag van het verloop van de eerste fase van de selectieprocedure en van het advies van de extern deskundige. De Raad heeft dit advies volledig overgenomen en heeft de volgende kandidaten geselecteerd voor de tweede ronde:

- Recyclage Park Limburg
- Shanks Vlaanderen
- U-Plus
- Valorga-Tecmed
- Herhof
- Kumpen/Van Laere/OWS/Dranco

De volgende kandidaten werden niet geselecteerd voor de tweede ronde:

- Bio-energie Limburg
- Cyclerval-Tiru

De geselecteerden zijn uitgenodigd een dossier samen te stellen voor de tweede ronde aan de hand van een informatiebundel.

Ondertussen hebben zich nieuwe ontwikkelingen voorgedaan.

Bij ministerieel besluit van 5 maart 2004 werden de groene stroomcertificaten voor elektriciteit opgewekt door de verbranding van de biomassa in restafval ingevoerd. Met de consequenties van deze regelgeving werd in de LISOM-studies, die aan de basis lagen van de beslissing van de Vlaamse Regering, geen rekening gehouden.

De beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2004-2007 van de Vlaamse Regering legt nieuwe accenten in de afvalverwerking. Daarom besliste de Raad van Bestuur van LISOM op 17 september 2004 een schrijven aan minister Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur over te maken, teneinde de gevolgen van deze nieuwe accenten op de lopende selectieprocedure tijdig te kunnen inschatten. In zijn brief van 23 december 2004 benadrukt minister Peeters dat het milieuverantwoord vervangen van energie geproduceerd uit klassieke energiebronnen door energie gewonnen uit afvalstoffen één van de strategische doelstellingen uit zijn beleidsnota 2005-2007 is en dat deze doelstelling moet worden gerealiseerd via de beste beschikbare technieken die economisch verantwoord zijn.

De Raad van Bestuur beraadt zich momenteel over de verdere aanpak van haar opdracht.

Projectfiche: Water

Door de beslissing van 19 juli 2002 (VR/PV/2002/31-punt168) gaf de Vlaamse Regering de opdracht tot het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie over de integratie van de energiesector en de watersector in Limburg.

Op de vergadering van 5 februari 2003 nam de Raad van Bestuur van LISOM kennis van het studierapport "Integratie energiesector en water in de provincie Limburg".

De Raad stelt vast dat de overdracht van de Limburgse dienst van VMW naar Interelectra juridisch en bedrijfseconomisch haalbaar is en dat door deze overdracht vrij belangrijke synergievoordelen kunnen worden gerealiseerd. Een gedetailleerd stappenplan voor de overdracht is uitgewerkt in hoofdstuk 9 van het rapport. De eerste stap in de realisatie is de gecombineerde beslissing van de Vlaamse Regering tot overdracht van haar aandelen in de Limburgse dienst van VMW en tot machtiging van VMW tot overdracht van de Limburgse dienst aan Interelectra.

Het studierapport werd aan de Vlaamse Regering overgemaakt op 6 februari 2003.

IV. I-City

Project	Beslissing VR	Stand van zaken	Gereserveerde LRM-middelen (miljoen euro)	Definitief toegewezen LRM-middelen (miljoen euro)
I-City	VR/PV/2004 /23-punt 31 (Definitieve goedkeuring VR € 1,8 miljoen) VR/2004/24 12/doc1314	Herbevestiging van het dividend van € 1,8 miljoen. De financiële controle wordt toegewezen aan een inspecteur van financiën, ondersteund door een revisor, zolang het impulsfinanciering ten voordele van de vzw i-city en een niet rendementsgebonden activiteit betreft.	-	1,8
Totaal			-	1,8

Projectfiche: i-City (het oprichten van een draadloos internetlabo in samenwerking met het bedrijfsleven)

De Vlaamse Regering heeft op 04 juni 2004 beslist NV LRM op te dragen het project i-City ESR-95 neutraal mee te financieren door uitkering van bijkomende LRM-middelen, ten belope van een dividend van € 1,8 miljoen. LISOM werd belast met de bijzondere opdracht tot de controle op de aanwending van voornoemde LRM-dividenden, op voorwaarde dat de financiering van bovengenoemd project geen aanleiding geeft tot bijkomende financiering ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Regering heeft op 24 december 2004 beslist de bovenstaande regeringsbeslissing van 04 juni 2004 betreffende het onderzoekscentrum i-City te herbevestigen voor het vrijmaken van een LRM-dividend ten bedrage van € 1,8 miljoen ten voordele van dit project. De financiële controle wordt toegewezen aan een inspecteur van financiën, ondersteund door een revisor, zolang het impulsfinanciering ten voordele van de vzw i-city en een niet rendementsgebonden activiteit betreft.

Uit het rapport van de inspectie van financiën moet duidelijk blijken of er een vergelijkbare inbreng is van de "openbare sector" (via LRM) en de private investeerders. Een eerste schijf van € 150.000 zal voor 31 december 2004 worden uitgekeerd door LRM in de vorm van een voorschot.
